

El CERAP i la Casa de Cultura es comuniquen

Salvador Gras i Gispert

L'any 1973, un grup de joves riudomencs, que es proposaven fer alguna cosa d'útil, en el terreny cultural, per al seu poble, tingueren la idea que, disset anys després, s'ha materialitzat en la Casa de Cultura que, d'aquí a poc, s'inaugurarà.

La idea inicial d'aquest grup —els "de la pedreta", que en deia la gent— fou crear un museu, per la qual cosa es constituí en **Junta Promotora del Museu Històric Municipal**. Es cridà els riudomencs a col·laborar-hi mitjançant l'aportació d'objectes i de records històrics. S'inicià una intensa tasca de recerca, amb sortides dominicals, per masos i rieres amb la finalitat de recollir, i evitar-ne la desaparició, tota mena de materials etnològics. També foren freqüents les sortides pel terme amb l'objectiu de localitzar-ne els jaciments arqueològics. El projecte prenia cos.

Temps després, arribà el Congrés de Cultural Catalana amb uns objectius engrescadors: recuperar la llengua, la història, en definitiva, la identitat com a nació. I, tant aquest col·lectiu com el projecte de fer un museu, s'hi vincularen activament. Precisament, l'any 1976, amb motiu del Congrés, es muntà la primera exposició dels materials etnològics i arqueològics recollits pel grup fins aleshores.

El projecte rebé el suport personal del Batlle de Riudoms, Lluís Torrell (a.c.s.), el qual, conjuntament amb els

Alguns membres de la Junta Promotora en una reunió, l'any 1977, al bar del Casal Riudomenc. D'esquerra a dreta: Salvador Gras, Assumpció Savall, Salvador Coll, Modest Guinjoan, Ventura Gili, Josep M. Aran, Josep M. Riu, Albert Montserrat, Josep M. Toda, Carles Martí, Maria Rosa Torrell, Maria Dolors Virgili i Eugeni Perea. L'autor de la foto és Mateu Salvat (arxiu "LF").

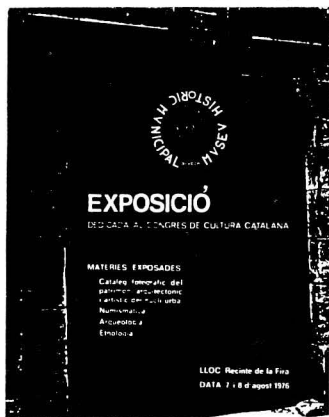
promotors del projecte, feren les primeres, i infructuoses, gestions per a trobar un espai físic adient on ubicar el museu. Amb tot, autoritzà l'ocupació, provisionalment, d'una planta de l'antic Col·legi de les Monges com a magatzem dels materials que, en gran quantitat, s'anaven aplegant. Més tard, l'Ajuntament llogà els baixos de ca la Rosina, a la carretera, amb la mateixa finalitat.

L'any 1979, ja en plena

democràcia, la **Junta Promotora** decideix eixamplar horitzons i crea el **Centre d'Estudis Riudomencs "Arnau de Palomar"**. Entre els objectius d'aquesta entitat, com a hereva de la **Junta Promotora**, hi figura, en lloc preferent, l'assoliment del museu com a eina cultural de primer ordre per a Riudoms. La permanent reivindicació del museu es adreçada a l'Ajuntament, car els promotors, des d'un principi, havien optat perquè la titularitat del museu fos municipal. En una etapa determinada, la manca de receptivitat de l'Ajuntament vers aquest projecte, fa que les relacions entre aquest i el CERAP siguin tenses. Malgrat tot, l'any 1980 es muntà, amb el suport de l'Ajuntament, l'**Exposició permanent d'arqueologia** a l'antic Col·legi de les Monges, l'artífex de la qual és l'amic Valerià Romero.

No fou fins el dia 2 de febrer de 1982 que, el Ple de l'Ajuntament, presidit per Marc Torres, gairebé per unanimitat dels seus membres, decideix comprar la part de cal Marc Massó destinada a habitatge (la resta de l'edifici fou comprada pel CERAP per a establir-hi la seva seu social). L'any 1983 es constitueix la **Fundació Pública del Museu Històric Municipal**.

El CERAP, amb el vist i plau del Patronat, n'encarrega el projecte tècnic als arquitectes, i membres de l'entitat, Vera Hofbauerová i Víctor-Abel Baiges. Aquest primer projecte tracta l'edifici destinat a museu i el local del CERAP com un gran complex cultural. Així, doncs, la primera idea de museu evoluciona i es transforma, definitivament, en el projecte de Casa de Cultura, la qual, a més d'incloure el museu, podria aglutinar altres

Amb motiu del Congrés de Cultura Catalana es muntà la primera exposició (arxiu "LF").

serveis, com, la Biblioteca Pública i on s'hi podrien desenvolupar activitats culturals de tota mena.

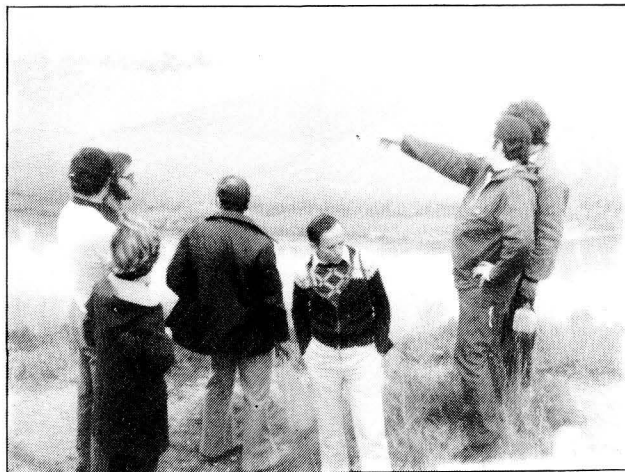
El pas definitiu el dona l'Ajuntament presidit per Humbert Mallafré l'any 1988, el qual acorda realitzar, amb una important col·laboració de la Diputació de Tarragona, les obres de construcció de la Casa de Cultura.

De sobte, doncs, anys després de lluita en solitari de la gent del CERAP, de no produir-se cap avenç substancial, el nostre projecte s'ha materialitzat perquè el CERAP i l'Ajuntament han estat capaços d'establir una línia de diàleg i de col·laboració fonamentada en el respecte i en el mutu acord. Cal dir que la sensibilitat i la receptivitat del Consistori actual i, en special, de la Regidoria de Cultura, així com l'aportació de la Diputació de Tarragona, han estat decisives.

Tanmateix, tot aquest procés, que ha durat 11 anys llargs, no ha estat tan lineal o planer com, sucintament, l'acabem de descriure ara mateix. Entremig hi ha hagut de tot: alts i baixos, frenades, reticències, inèrcies... En algun moment d'aquesta història potser, fins i tot, ha pogut donar la impressió que es tractava d'un impossible, d'una quimera de quatre "il·luminats", i no pas d'un projecte realitzable. Tanmateix, tot allò de negatiu esdevingut durant aquest llarg procés, ja és passat, ja és història. En aquests moments la única cosa que preocupa el CERAP és el futur de la Casa de Cultura. Perquè entenem que CERAP i Casa de Cultura són com dos vasos comunicants que es necessiten i es complementen mútuament.

Riudoms, efectivament ja té Casa de Cultura. I, ara, què? podria preguntar algú. La resposta la tenim tots els qui, directament o indirecta, hi estem implicats: Ajuntament, CERAP, entitats locals, etc. Tot dependrà de si sabem fer-ne un espai per la convivència, obert, democràtic, pluridimensional i participatiu, que tots els riudomencs i, en especial, els joves sentin com a propi; de si som capaços de mobilitzar persones i idees, entitats cíviques i projectes per tal que s'impliquin activament en la seva dinamització, en definitiva, en fer-ne una eina al servei del progrés cultural del nostre poble.

El CERAP està disposat a contribuir, a fons, en l'assoliment d'aquests objectius. I, en aquest sentit, podem anunciar que ja hem fet l'oportuna proposta a l'Ajuntament per a gestionar la Casa de Cultura, en el ben entès que, quan parlem de gestió, ens referim, bàsicament, a la seva coordinació, a assumir el funcionament

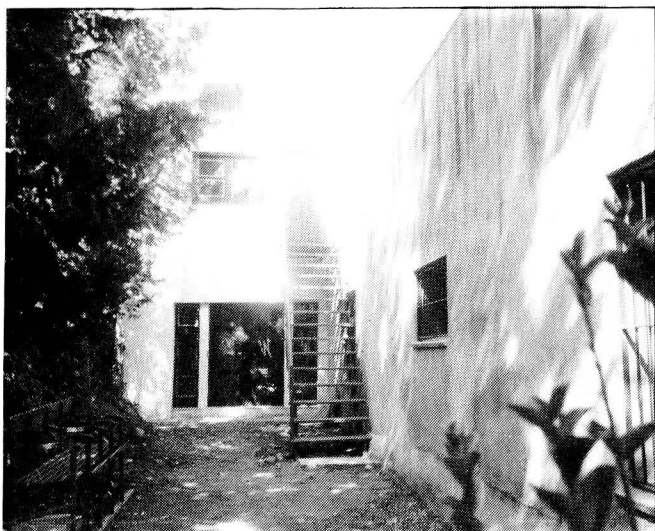
Membres de la Junta Promotora durant una visita al poblat ibèric de Tivissa, l'any 1976 (?). D'esquerra a dreta: Josep M. Toda, Mateu Salvat, M. Teresa Llecha, Salvador Gras, Valerià Romero, Carles Martí i Modest Guinjoan (arxiu particular).

dels serveis generals i a garantir el desenvolupament d'un programa mínim d'activitats. Per Tant, voldríem que quedés clar per a tothom que en aquesta proposta no hi ha cap afany de protagonisme ni d'exclusivisme. La concepció, per part del CERAP, del que ha de ser la Casa de Cultura pensem que ja ha quedat prou clara i demostrada, per exemple, compartint, durant els darrers dos anys, els nostres locals amb altres entitats riudomenques, cosa que fem i seguirem fent amb molt de gust.

El CERAP i la Casa de Cultura es comuniquen (per raons històriques) emocionalment i (per raons patrimonials i de veïnatge) físicament. Cal tenir en compte que una petita part de la Casa de Cultura s'ha construït, amb el consentiment d'aquest, en sòl del CERAP. En tant que vasos comunicants, doncs, la nostra entitat pot contribuir a omplir-la de contingut i aportar-li una experiència i una capacitat de treball i d'organització acreditades al llarg de disset anys, que ens autoritzen, si més no moralment, a creure que en podem garantir una gestió eficaç i un bon funcionament.

La Casa de Cultura, a mesura que s'anava fent realitat, ha anat creant moltes expectatives en els diversos col·lectius del poble, àdhuc en aquells, tradicionalment, poc motivats per aquest projecte, ja que, finalment, podran veure resolt el greu problema, en molts casos, de manca de locals propis o d'instal·lacions adequades, la qual cosa no fa més que confirmar que la inversió més important que s'ha fet a Riudoms en un equipament cultural, no ha estat cap caprici, sinó que, realment, era molt necessària. Nosaltres tenim el ferm convenciment que, a més de resoldre la problemàtica esmentada, en termes de futur i pel que fa a la seva incidència, la Casa de Cultura representarà, culturalment parlant, un salt qualitatiu molt important del nostre poble.

Finalment, en nom del CERAP i propi, voldria expressar el nostre reconeixement a totes aquelles persones i institucions que, d'una manera o altra, han contribuït a l'assoliment d'aquesta important obra cultural.

Accés a la Casa de Cultura des del jardí del CERAP (arxiu "LF")

S. G. i G.
President del CERAP